

Af gynækolog Christine Felding

I den gynækologiske verden lider vi stadig under eftervirkningerne af WHI-rapporten – beskrevet i sidste nummer af PS.

Efter et stormøde i DSOG (Dansk Selskab for Obstetrik og Gynækologi) på Rigshospitalet i begyndelsen af september blev de fleste skræmmeeffekter manet i jorden og anbefalingerne blev, at kvinder skal behandles, hvis de har behov for det; måske ikke alene som osteoporoseprofylakse og ikke som forebyggelse af hjerte-kar-sygdomme.

Uden direkte videnskabelig dokumentation blev det også anbefalet, at man bruger så lav en dosis som muligt.

Helt nyt i dette nummer af PS er en lille føljeton om livet i special-

lægepraksis. Vores kollegaer Hanne Refn og Henrik Skensved vil i dette og det kommende nummer af PS fortælle om, hvad vi foretager os i gynækologisk speciallægepraksis.

Temaet vil blive fulgt op i kommende numre af PS af ørelæger, øjenlæger, kirurger, ortopæd-kirurger m.fl.

Som tidligere nævnt, bliver præparaterne eller emnerne under hver rubrik omtalt i alfabetisk rækkefølge.

Nye præparater

Crinone[®] fra firmaet Serono.

Crinone[®] 8% gel relanceres. Gelen indeholder 90 mg progesteron pr dosis. Den anvendes fortrinsvis i forbindelse med IVF-behandling – fra

ægoplægning og 15 dage frem. Herefter tages s-HCG for at konstatere graviditet og progesteronbehandlingen seponeres uanset resultatet.

Det er en patientvenlig behandling, idet den doseres som en daglig dosis i forhold til vagitorier som gives 3 gange daglig.

Andet

Gravide og flyvning

Efter en omtale i Politiken for nylig om, hvornår og hvor længe man må flyve i graviditeten, har vi lavet en rundspørge til 13 større flyselskaber, se tabel 1.

Er man i tvivl om hvorvidt der kræves lægeerklæring, er det en god regel at kontakte flyselskabet.

fortsættes side 12

GRAVIDE og FLYVNING

	Flyve før BT?	Flyvetid?	Lægeattest?
1. Air Canada	4 uger	Nej	Ja, efter 36. uge
2. Air France	4 uger	Nej	Ja, efter 36 uge
3. Air Portugal (TAP)	4 uger	Nej	Ja, efter 36 uge
4. Alitalia	6 uger	Nej	Ja, efter 34 uge
5. American Airlines (domestic) (international)	4 uger 30 dage	Nej Nej	Ja, efter 36 uge Ja, 30 dage før BP
6. British Airways	se nedenfor*	Nej	se nedenfor*
7. Egypt Air	4 uger	Nej	Forevises på forlangende
8. El Al	4 uger	< 4 ¹ / ₂ time	Nej
9. Finnair	4 uger**	Nej	Ja, efter 28 uge
10. KLM	4 uger	Nej	god idé
11. SAS	4 uger	4 timer***	Ja, efter 36 uge
12. Singapore Airlines	5 uger	Nej	Ja, altid
13. Thai Airways	4 uger	Nej	Ja, efter 36 uge

Tabel 1. Gravide og flyvning

Spørgsmål: Hvor længe før beregnet termin (BT) må man flyve? Har flyvetiden nogen betydning? Kræves der lægeattest?

* Man kan flyve frit op til 28 uge. Herefter skal man have lægeattest mellem 28-36 uge for singletongraviditeter og mellem 28-32 uge for tvillinggraviditeter.

** Ved korte skandinaviske flyveture må man flyve til udgangen af 38 uge.

*** Fra 4 til 2 uger før BT.

Overgangsalderen

En lille, særdeles velskrevet pjese om overgangsalderen, skrevet af vores kollega Øjvind Lidegaard, som er overlæge på Gyn-Obst.afd, KAS Herlev. Bogen er udgivet af DR Multimedie og Lægens Bord.

Den giver på ca 65 sider en særdeles grundig gennemgang af alt det foregår i overgangsalderen/klimakteriet/menopausen.

Efter WHI-rapporten vil forholdene omkring hjerte-kar-sygdomme blive rettet i næste oplag.

Bogen kan varmt anbefales og kan købes i boghandlen for 60 kr.

Ny forskning

Forsteo[®] fra firmaet Eli Lilly.

Det drejer sig om et middel mod osteoporose – Teriparatide – et recombinant parathyroideahormon. Som det første osteoporosemiddel har det en udtalt anabol effekt på knoglerne. Det gives som daglig subcutan injektion.

De foreløbige resultater tyder på en signifikant øgning i BMD (bone mineral density) på 10-14% efter 19 måneder. Dette sås hos postmenopausale kvinder, som allerede havde fået en vertebral fraktur. Teriparatide mindskede risikoen for ny fraktur og for rygsmerter. Præparatet var generelt veltolereret og uden de store bivirkninger. Det er forhåndsgodkendt af FDA i USA og forventes godkendt i Danmark indenfor 1-2 år.

Det helt nye er altså at man har fundet et stof som kan genopbygge knoglemassen.

Vi fortæller mere, når præparatet nærmer sig lancering herhjemme.

Udgåede præparater

Noretisteron[®] 5 mg fra firmaet Nycomed.

Noretisteron[®] 5 mg 3x10 udgik af taksten i juni, nu udgår også 100 stk. pakningen.

Af tilbageværende gestagener på markedet (i tabletform) findes nu kun Perlutex[®]/Provera[®] (medroxyprogesteronacetat) samt Orgametril[®] (lynestrenol).

